

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תקפד
עש"ק פ' ואתחנן, שבת נחמו,
ט"ו באב ה'תשס"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ג שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ה שנה לנשיאותו

יחי אדובנו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

לזכות

החייל ב"צבאות השם" פסח חיים מנחם שיי ניומאן
ליום הולדתו הראשונה לאוישו"ט, ביום י"ב מנ"א,

הי' תהא שנת סגולות המשיח

נדפס ע"י

הוריו

הרה"ת ר' אלי' וזוגתו מרת שושנה ברכה שיחיו ניומאן

זקניו

הרה"ת ר' יהודה לייב וזוגתו מרת זיסל שיחיו ניומאן
ר' שמואל וזוגתו מרת מלכה שיינדל שיחיו סטראל

Eli Shagalov

B"H

HAIMISHE DRIVER
CAR SERVICE

24 Hour Service
15 Passenger Available

CellPhone: (323) 842-3666
Email: haimishedriver@yahoo.com

ב"ה

דבר מלכות

3

נפתח צינור חדש ודרך חדשה בחינוך / משיחת שי"פ וירא תשנ"ז ותשל"ז

זמן הגאולה

8

רועה ישראל אמיתי אינו משאיר את תלמידיו בגלות! / פרשת השבוע באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

11

מה עשה לקירוב הגאולה? ... / הוראות למעשה בפועל

ילחום מלחמת ה' - וינצח

12

הגוי לא ירצה לקחת! / שיחת בעניי שלימות העם והארץ

כתי"ק - פרסום ראשון

13

צריכים ומקוים בכל יום גאולה בפועל לעיני בשר / מעלה ההגה לשיחת שי"פ עקב החשמ"ז

ב. והנה, כל האמור לעיל - הן בנוגע לענין השמחה, והן בנוגע לענין הנחמה והגאולה - צריך להיות בפועל כמש. באופן הנראה ונגלה לעיני בשר! ממש.

ובהקדמה - שענין זה מודגש גם בקביעת הימים דייים שכלו בו מתי מדברי לחמשה עשר באב, ולכאורה אינו טוכן.

א. מכיון שכחמשה עשר באב, כשנתמלאה הלכנה, נחבר להם שלא טעו

בחסכון, וכבר כלחה הגויה כחשעה באב - מרוע לא קצו הי"ט לחשעה

באב, יום שכלו בו מתי מדברי. כי אם לחמשה עשר באב

ב) מכיון שמשה רבינו אמר להם שהגויה היא למשך ארבעים שנה,

במספר הימים אשר תרחם את הארץ ארבעים יום יום לשנה גוי'11, הרי ירעו

מראש שבשנת הארבעים תכלה הגויה, וא"כ, מרוע חסרו קב"ה וכו' זה

שנחבר להם, שלא טעו בחשבון, כידעם שהגויה היתה מלכתחילה למשך

ארבעים שנה כלכרי'?

והביאור כזה (בסנימיות העניינים) - שקביעת י"ט שוליה עם התגלות

הדבר בפועל כמש באופן הנראה ונגלה לעיני בשר'11, ולכן, לא מספיקה

בדמיה שכל הגויה לא היתה אלא על ארבעים שנה, אלא, צריכים להסתחך עד

שדאים בטעל ובגלוי שבטלה הגויה, כולל - שאין מקום לומר שסער

בחסכון, מכיון שקבר לחמלאה הלכנה כר.

וער"ז בנוגע לכיסול כללות ענין החורבן והגלות - שכדאי וכו' אי לא

מסתפקים בכך שירדעם שהכוונת הירידת הגלות היא לצורך עלי ג'ולת ביחיה

שכן, כוונה זו ישנה כבר ברנע הראשון של החורבן והגלות, ועד כרי כן, שהי"כ

ומיד ברנע שלאחר החורבן, כשנעתה פרדו (של קרובין) פנים שיר' עולה

משיעון של ישראל'11 - אלא, צריכים גאולה אמיתית ושלימה בפועל כמש.

באופן הנראה ונגלה לעיני בשר, שאו, תהי' גם השמחה בתכלית השלימות,

שמתח עולם על ראשם'11.

- 111) שנת ה'ת"ל.
- 112) אף ש'ל'ב'ש'ש'ת'ה' ש'ה'י' ס'ת'ה' ל'ח'ש'ת' ש'ת'ה'.
- 113) ג'ת' ו'א'ת' ו'י'ת'ס'י' ל'ע'נ'ו'ת' ה'ל'י' ז'ת' ה'ל'י'.
- 114) כ'ת'ת'ת' ה'ע'י'ן ד'מ'ל'י'ה' ה'ל'כ'נ'ה' כ'ש'ש'ת'ה'.
- 115) ש'ה'ת'ד'ו'ש' ו'ש'ל'י'מ'ו'ת' ה'ל'כ'נ'ה' כ'ש'י' כ'ת'ש'ת' ע'י'ן ה'ל'י'.
- 116) כ'ש'נ'ע' ל'ר'א'י'ת' ה'ל'כ'נ'ה' כ'ע'י'ן כ'ש'י'.
- 117) י'ד'ש'ל'י'ת' ב'ר'מ'ח' ע'י'ן ה'י'ד'י' ל'כ'ל' ד'י'א' מ'ג'.
- 118) י'ש'ע'י' ל'ה' י'ד'י' ג'א' י'ג'.

ג. ולכן, כדי למתק ולווד עד חתר את קיום העניינים האמורים בפועל ונגלה כמש. יש להוסיף ב"מפשיעו ועבודתו'11 ככל ענתי תורה ומצוותי.

ובהקדמה יודע - כמדובר בארוכה בהחזרות דחמשה עשר באב אודות ההתעוררות להוסיף בלימוד התורה - מכאן ואילך דמוסיף יוסיף'11.

ידמוסיף לילות על הימים לצסוק בתורה יוסיף חיים על חיי'11, וכן הוספה בענין הצדקה.

וכל זה מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל (כולל ובמיוחד להשטיע על הוללה להוסיף בלימוד התורה ובנחיות הצדקה) - אחדותם של כל די' הסוגים

רבנות ירושלים (כנסת ישראל) שי"צאות וחולות כרי'11, כגיל בארוכה.

ואוסף לוח, שההתעסקות בכל הני"ל צריכה להיות מתוך שמחה וטוב לבב, וכאמור, שמחה גלוי, שצ"ן סת"ל, א"ת ה"י"ת' ל"ן החורבן והגלות לשון ולשמחה ולסתורים טובים בפועל ובגלוי...

יחי המלך /

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 718-735-5136
סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טלפקס: (04) 8715-770
דואר אלקטרוני: yechy@neto.bezeqint.net • אינטרנט: http://www.torah4blind.org

ליכות החייל ב"עבאות השם" לוי בן דעות - ליום הולדתו י"ד מנחם אב
ל"שנת הצלחה" בגשמיות וברוחניות

נפתח צינור חדש ודרך חדשה בחינוך

כאשר היה הרבי נ"ע ילד בן 4 או 5 שנים, נכנס אל סבו ה"צמח צדק" ופרץ בבכי באומרו: מדוע נגלה הקב"ה לאברהם אבינו ואילו אליו הוא לא מתגלה? ● לאחר פרסומו של סיפור זה על-ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר שאף צוה להדפיסו, הרי דבר ברור, שבכך נגלה ונפתח צינור חדש, ודרך חדשה בענין החינוך, כך שבזמננו ניתן על-ידי חינוך כדבעי לפרוץ את הגבלות הטבע של הילד היהודי, ולהרגילו לרצות רוחניות, עד כדי גלות בו תשוקה נפלאה להתגלות ה' אליו ● מכל האמור נלמדת גם החובה הגדולה המוטלת על כל אחד ואחד מישראל להשתדל בענין החינוך, הן לגבי ילדיו שלו, והן לגבי ילדים יהודיים אחרים, אשר הוריהם לא חנכו אותם כראוי ● משיחות שייפ וירא, כ' מר-חשוון, תשל"ו ותשל"ז - מוגה (לקו"ש חט"ו ע' 129 ואילך), תרגום מאידית*

ענה לו ה"צמח צדק": כאשר יהודי צדיק מחליט בגיל תשעים ותשע שנים שהוא צריך למול את עצמו, הוא ראוי להתגלות הקב"ה אליו.

ב. כבר דובר מספר פעמים על ההוראות שניתן ללמוד מסיפור זה לעבודת ה', כבכל סיפורי רבותינו אשר נודעו לנו (ובפרט אלו שהם עצמם פרסמו), המכילים הוראות לכל אחד ואחד. ועתה נתעכב על נקודה נוספת בסיפור זה.

כ"ק מו"ח אדמו"ר דייק כאשר סיפר את הסיפור, וציין, שבעל יום-ההולדת היה אז ילד בן ארבע או חמש שנים. וכיוון שדיבור של

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר בקשר לכ' מרחשוון, יום הולדתו של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, סיפור שארע לבעל יום ההולדת כאשר היה ילד בן ארבע או חמש שנים, בשבת פרשת וירא:

הרבי נ"ע נכנס אל סבו כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" (כדי לקבל ממנו ברכה לרגל יום הולדתו) והוא פרץ בבכי באומרו: מדוע נגלה הקב"ה לאברהם אבינו ואילו אלינו (אליו) אין הוא מתגלה?

(* השיחה מובאת בזאת לקראת סדרת ימי העיון "הורים כמחנכים" שמקיימת וועדת החינוך של אגודת חסידי חב"ד באה"ק בשבוע הקרוב בריכוזי אנ"ש באה"ק. המו"ל.

בתכלית השלימות, "שמחת עולם על ראשם"²⁰. ג. ולכן, כדי למהר ולזרז עוד יותר את קיום היעודים האמורים בפועל ובגלוי ממש - יש להוסיף ב"מעשינו ועבודתינו"²¹ בכל עניני תורה ומצוותי'.

ובפרטיות יותר - כמדובר בארוכה בהתוועדות דחמשה עשר באב אודות ההתעוררות להוסיף בלימוד התורה "מכאן ואילך דמוסיף יוסיף"²², "דמוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה (יוסיף חיים על חייו)"²³, וכן הוספה בענין הצדקה.

וכל זה מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל (כולל ובמיוחד בענינים שהזמ"ג - להשפיע על הזולת להוסיף בלימוד התורה ובנתינת הצדקה) - אחדותם של כל ד' הסוגים דבנות ירושלים (כנסת ישראל) ש"יוצאות וחולות כו"²⁴, כנ"ל בארוכה.

ונוסף לזה, שההתעסקות בכל הנ"ל צריכה להיות מתוך שמחה וטוב לבב, וכאמור, שמחה גלויה, שעיי"ז פועלים ובוזריזות - הפיכת ענין החורבן והגלות לששון ולשמחה ולמועדים טובים בפועל ובגלוי.

- (20) ישע"י לה, יו"ד. נא, יא.
- (21) ראה תניא רפל"ז.
- (22) תענית לא, א.
- (23) פרש"י שם.
- (24) תענית כו, ב - במשנה.

המדור מוקדש

לעילוי נשמת האשה מרת **מרים** בת ר' אליהו וג'מילה ע"ה אלבז
נפטרה במוצאי שבת קודש פ' בלק, אור לט"ז תמוז ה'תשס"ד - ת. ג. צ. ב. ה.
יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העידן "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והיא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
נדבת: **מרים, מרדכי, יעקב ודניאל בני מאיר ופרלה שיחיו לוי**

המדור מוקדש לעילוי נשמת

ח'ה מושקא ושטעדנא אסתר ע"ה בנות - יבלחט"א - הרה"ח ר' אפרים זאב שמואלי שיחיו
נלב"ע ביום כ"א מנחם-אב ה'תשס"ד
ולע"נ הוריו: ר' ברוך אשר ב"ר זאב ע"ה שמואלי - נפטר ביום ש"ק פ' בהעלותך, י"ד סיון ה'תשס"ג
ומרת גי'ש'א גני' בת ר' אפרים ע"ה - נפטרה ביום ש"ק פ' ויחי, ט"ז טבת ה'תשס"ד
ת. ג. צ. ב. ה.
יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העידן "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

בן נשיא, ניכרה כבר בקטנותו גדלותו לעתיד (כמאמר חז"ל "בוצין בוצין מקטפי' ידיע"), ומובן שכבר אז הוא היה בר-דעת יותר מאחרים, ואפילו מגדולים - וכיצד ניתן אפוא להסיק ממנו לגבי חינוך כל ילד יהודי, בעוד אשר "שיעור החינוך" הוא "בכל תינוק לפי חריפותו וידיעתו"?

ואע"פ שברור, כנ"ל, שתוכן הסיפור שייך (לא רק לנשיא בישראל, אלא) גם לכל אחד ואחד, שהרי, כמדובר לעיל, עצם העובדה שהוא סופר ברבים ואף הודפס, מוכיחה, שאין זה ענין של הנשיא בלבד, שהוא "משכמו ומעלה גבוה מכל העם", אלא ענין הקשור לכל אחד מן העם -

אבל בכל-זאת, די היה לומר, לכאורה, שזוהי הוראה לגדולים בשנים (ואפילו לאלה שלא הגיעו לשלימות החינוך ברוחניות העיניים כנ"ל) - ומדוע צריכים לומר שהסיפור מתאים (גם) לקטן (בשנים) **כפשוטו**?

ד. הדבר יובן בהקדים העובדה שישנם כמה וכמה שיעורים בענין החינוך. למרות ש"שיעור החינוך" . הוא בכל תינוק לפי חריפותו וידיעתו", כדלעיל, בכל-זאת ישנם עניינים בחינוך הקשורים לגיל מסויים, כולל ההלכה הכללית, ש"בציר מבר שית לא תקביל, בר שית קביל וספי ליה כתורא" (=פחות מן שש שנים לא תקבל ללימוד תורה, בן שש שנים - קבל, והטל עליו עול כשור) - שלימוד התורה עם ילד קטן באופן של העמסת עול, "כתורא" (המביא לידי שלמות נעלית בחינוך בכלל, כמובן) מתחיל רק כשהוא "בר שית".

אמנם, גם בענין זה נאמר שהוא תלוי ב"כח הבן ובנין גופו" (ואצל "כחוש" מחכים עד שהוא "כבן שבע"), אבל בכל זאת, יש כאן הגבלה של "בציר מבר שית לא תקביל", אפילו אם הוא ילד חזק ובריא יותר מילד אחר שהוא כבר "כבן שבע".

נשיא בישראל - ובמיוחד דיבור שהוא אומר ברבים ומצווה להדפיסו - הוא מחושב ומדויק לחלוטין, יש לומר, שגם פרט זה בסיפור לא בא רק כדי להראות את גדלותו של הרבי נ"ע,

[שאפילו בקטנותו מיצר היה על שאין הקב"ה מתגלה אליו, עד כדי-כך שבכה]

אלא שיש כאן הוראה לעבודת ה' של כל אחד ואחד.

ומכאן מובן, שלמרות שבסיפור זה ישנן הוראות לכל אחד ואחד (כנ"ל), בכל-זאת יש כאן הוראה עיקרית (גם) לאלה שהם בגיל ארבע או חמש שנים,

ולא רק לגדול בשנים שהוא **במצבו הרוחני** כקטן בן ארבע או חמש, שלא הגיע (לשלימות) החינוך, כלומר, אדם כזה שהוא חסר דעת כל-כך שלא די שאין הוא מבין (מצד עצמו), אלא הוא גם איננו מסוגל להיות מושפע מזולתו - שגם הוא יכול לדרוש בתוקף פנימי (בדוגמת ענין הבכי, המוכיח שהדבר נוגע לו עם תוקף שלמעלה מהמדידה והגבלה שלו), שהקב"ה יתגלה אליו, עד - כשם שנגלה לאברהם אבינו

[הסיבה לכך - מפני שאברהם אבינו הוא אחד משלושת האבות של כל אחד ואחד מבני ישראל בכל הדורות, ולכן קיימים אצל כל יהודי (אצל כל אחד מהבנים) **בירושה** העניינים שהיו אצל האבות].

אלא (בעיקר) לקטן, בן ארבע או בן חמש שנים **כפשוטו**, שגם אותו ניתן לחנך באופן כזה, שהוא ידרוש בכל תוקף, ועד כדי בכי, שהקב"ה יתגלה אליו כפי שהתגלה לאברהם אבינו.

ג. לכאורה אפשר לשאול: איזה דמיון והשוואה ישנם בין הרבי נ"ע לבין כל ילד יהודי?

אצל הרבי נ"ע, בהיותו קדוש מבטן, נשיא

צריכים ומקוים בכל יום גאולה בפועל לעיני בשר

בקשר עם ט"ו באב שחל בשבת זו, הבאנו (בע' 15) צילום נדיר ומיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב ה'תשמ"ז - בענין הצורך בגאולה אמיתית ושלמה בפועל ממש לעיני בשר (השיחה נדפסה ב'התוועדות' תשמ"ז ח"ד ע' 218 ואילך)

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

ב. והנה, כל האמור לעיל - הן בנוגע לענין השמחה, והן בנוגע לענין הנחמה והגאולה - צריך להיות בפועל ממש, באופן הנראה ונגלה לעיני בשר ממש.

ובהקדמה - שענין זה מודגש גם בקביעת היו"ט ד"יום שכלו בו מתי מדבר" בחמשה עשר באב, דלכאורה אינו מובן:

א) מכיון שבחמשה עשר באב, כשנתמלאה הלבנה, נתברר להם **למפרע** שלא טעו בחשבון, וכבר כלתה הגזירה **בתשעה** באב - מדוע לא קבעו היו"ט **למפרע** לתשעה באב, "יום שכלו בו מתי מדבר", כי אם לחמשה עשר באב?

ב) מכיון שמשנה רבינו אמר להם **ברור** שהגזירה היא למשך ארבעים שנה, "כמספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה גו"¹⁶, הרי, ידעו **מראש** שבשנת הארבעים תכלה הגזירה, וא"כ, מדוע חפרו קבריהם וכו' עד שנתברר להם **בט"ו באב בשנת הארבעים** - שלא טעו בחשבון, בידעם **ברור** שהגזירה היתה **מלכתחילה** למשך ארבעים שנה בלבד?¹⁷

והביאור בזה (בפנימיות העניינים) - שקביעות יו"ט **הזה** קשורה עם התגלות הדבר בפועל **ממש** באופן הנראה ונגלה לעיני בשר¹⁸, ולכן, לא מספיקה הידיעה שכל הגזירה לא היתה אלא על ארבעים שנה, אלא, צריכים להמתין עד שרואים בפועל ובגלוי שבטלה הגזירה, כולל - שאין מקום **כלל** לומר שטעו בחשבון, מכיון שנתמלאה הלבנה כו'.

ועד"ז בנוגע לביטול כללות ענין החורבן והגלות - שבודאי ובודאי לא מסתפקים בכך שידועים שהכוונה דירידת הגלות היא לצורך עלי' גדולה ביותר, שכן, כוונה זו ישנה כבר ברגע הראשון של החורבן והגלות, ועד כדי כך, שתיכף ומיד ברגע שלאחרי החורבן, כשגעתה פרתו פעם שני', נולד מושיעין של ישראל¹⁹ - אלא, צריכים **(ומקוים בכל יום)** גאולה אמיתית ושלמה בפועל ממש, באופן הנראה ונגלה לעיני **בשר**, שאז תהי' גם השמחה

16) שלח יד, לד.

18) בדוגמת הענין דמילוי הלבנה כפשוטו -

שהחידוש דשלימות הלבנה בט"ו בחודש אינו אלא בנוגע לראיית הלבנה "על הארץ" בעיני בשר.

17) אף ש"ל (בפשוטות) שהי' מקום לחשש שמא "גרם החטא" וניתוסף על הגזירה יותר כו'.

19) ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. איכ"פ פ"א נא.

הגוי לא ירצה לקחת!

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

[. .] עכשיו הם רוצים לחזור שוב על אותו דבר – הם רוצים להחזיר שטחים, אף-על-פי שדעת אנשי-הצבא היא שאסור להחזיר שטחים, כי זה יכול לגרום לקרבנות, רחמנא-ליצלן, ואעפ"כ הם רוצים למסור שטחים!

וכל ההתמקחות היא רק – מה יקבלו תמורת זה: האם פתק אחד או כמה פתקים; חתימה אחת או כמה חתימות, או כמה דולרים.

ואחר-כך אומרים שזה 'הישג דתי', ושהם מדברים בשם "תורת משה", רחמנא-ליצלן. אחרים אומרים זאת בשם 'קארל מארקס' (ואפילו לשיטתו זה גם לא נכון, כי זה נוגע לפיקוח-נפש), ואלו אומרים זאת בשם "תורת משה"!

וכאמור, שהם רוצים לתת את חברון, ומדברים אפילו על ירושלים העתיקה והכותל המערבי – אלא שהם מחפשים עצות כיצד יוכלו לומר שזה "הישג צבאי"!

עלינו ללמוד מהגורעים שבהם: כאשר היתה בארצות-הברית "פרשת וטרגיט" עם הנשיא*, הורידו אותו מכסאו. הגם שזה לא דבר חדש, ככה הי' עם הנשיאים שלפניו ולאחריו וזה טבע הענינים (לא צריך לדבר על זה, כיון ש"הוי מתפלל בשלומה של מלכות") – אף-על-פי-כן, אנו נמצאים כעת בכזו תקופה, שאם מגלים דבר כזה, אי-אפשר להשאר לשבת על הכסא;

אבל שם [=בארץ-ישראל] זה בדיוק הפוך: אם מוצאים אצל מישהו דבר כזה – ישאירו אותו על הכסא, ואדבא: אם רב יגיד היפך מצפוננו – יתנו לו משרה עבוור זה; ואם הוא יגיד שצריך להיות גיור שלא כהלכה – הוא יקבל כסף למוסד שהוא עומד בראשו; אבל אם הוא יאמר שצריך גיור כהלכה – יעכבו את התקציבים למוסד שלו וכו'.

וכיון שעליהם כבר אי-אפשר לפעול, בגלל שהם כבר החליטו למסור וכו' – אזי העצה היחידה שנשארה היא, שיתכן שהגוי לא ירצה לקחת את זה. ויהי רצון שאכן כך יהי', שהגוי לא ירצה לקחת את זה, כיון ש"לב מלכים ושרים ביד ה'".

(תרגום חפשי משיחת ש"פ חיי-שרה, מבה"ח כסלו ה'תשל"ו - בלתי מוגה)

(* אידעה עם הנשיא ניקסון שציתת ליריביו הפוליטיים במלון ז'טרגייט).

לע"נ הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי
 מו"ל כתי"ה הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזזה
 נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"
 ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל - נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג
 יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

כלומר, הגיל של "בר שית" לגבי שלימות החינוך - "ספי ליה כתורא" - איננו תלוי בדעת הקטן ובכוחו. זהו כמו השיעור של "בן י"ג למצוות", שאף כאשר ילד קטן הוא בר דעת יותר מילד אחר שהוא כבר גדול בשנים, גם אז הוא פטור מן המצוות (מדין תורה), אין מצרפים אותו למנין וכדומה.

ה. ההסבר לכך קשור לשינוי שנגרם בקיום התורה והמצוות בזמן מתן תורה:

המצוות (והעבודה) לפני מתן תורה הגיעו עד לשרש ומקור הנבראים, ולכן חשובה היתה שלימות האדם (הנברא) בעבודת ה' (שעל ידה הוא המשיך אלקות משרשו והנברא ומקורו); אך לא היתה חשיבות רבה כל-כך באיזה אופן (עם איזה דבר גשמי, וכיו"ב) פעל את העבודה והמצוה. שלכן קיים יעקב אבינו את עבודת התפילין באמצעות ה"מקלות", כמבואר בזהר.

לעומת זאת, קיום התורה והמצוות לאחר מתן תורה מוריד שפע אלקי מהמאציל ברוך-הוא, שמעל לשרוש הנבראים. שפע אלקי זה אין הנברא יכול להוריד לעולם בכחות עצמו, אלא מפני שכך קבע המאציל, שכאשר תקויים מצוה מסויימת ירד שפע אלקי מן המאציל למטה. לפיכך מגיע שפע אלקי זה רק כאשר המצוה מקויימת בדיוק לפי המידות והשיעורים שנקבעו מלמעלה (במתן תורה).

[ויש-לומר, שגם עתה לו היה צדיק כיעקב אבינו, היה ביכולתו להוריד שפע אלקי באמצעות "מקלות", כשם שעשה יעקב אבינו, אבל זהו שפע משרוש הנבראים בלבד (בהתאם לדרגת עבודת הצדיק), ואין בזה את המשכת המאציל, שזוהי העבודה שאחרי מתן תורה].

דומה לכך ענין השיעורים של גיל החיוב במצוות: ילד קטן יכול להיות בר-דעת יותר מגדול בשנים רק לגבי שלמות שלו (של הנברא), אבל לגבי הענינים של מתן תורה -

המשכת המאציל - יש מדה שנקבעה מלמעלה, שהם מתחילים רק מגיל י"ג שנים. וכן בענין החינוך, ששלמות החינוך (באופן ד"ספי לי' כתורא") הוא מגיל שש שנים.

ו. מכך מובן גם בעניננו, שכיוון שאדמו"ר נ"ע היה באותה עת "בציר מבר שית", הרי שללא הבט על גדלות הדעת שלו וכו' כבר באותם שנים, למרות הכל הוא היה עדיין בדרגה של "בציר מבר שית" (בנוגע להענינים דמ"ת), שעדיין לא הגיע לשלימות החינוך.

וכיוון שכאשר התפרסם סיפור זה, בהראותו שהוא אינו מיוחד רק לנשיאי ישראל, הרבי דייק וציין גם את הפרט שהרבי נ"ע היה ילד בן ארבע או חמש שנים, מובן שהענינים בסיפור זה מתאימים לכל ילד יהודי שהוא "בציר מבר שית", שהרי לפי תורת אמת הוא נכלל באותו סוג ודרגת החינוך.

ז. יוצא אפוא, שבפרסמו את הסיפור, רצה הרבי ללמד הוראה מסויימת לחינוך ילד קטן כפשוטו. ומכך מובן שבסיפור זה יש חידוש עיקרי לגבי אופן חינוך הילדים (ולא הוראה סתמית בעבודת ה', עד אפי' לקטנים), כפי שיפורט בהמשך הדברים.

ידועים דברי הרמב"ם, המרחיב את הדיבור לגבי דרך הלימוד עם ילד קטן, ואומר, שיש להמריצו "בדברים שהם אהובים אצלו לקטנות שניו. . קרא ואתן לך אגוזים כו", כי בגלל "מיעוט שניו וחולשת שכלו אינו מבין מעלת אותו הטוב".

והנה כאן דורשים מילד קטן שיצטער עד כדי כבי על אי התגלות הקב"ה אליו, ולא על טוב גשמי וכיו"ב. כלומר, יש לחנך את הילד כך שאלקות תהא חלק משמעותי מחייו ("דברים שהם אהובים אצלו"), עד אשר אי התגלות הקב"ה אליו באופן שהוא התגלה לאברהם אבינו תגע מאד לנפשו.

לולא התרחש מאורע זה אצל הרבי נ"ע,

והסתר העולם.

אמנם, אברהם היה "צדיק בן תשעים ותשע שנים", שהיו לו "יומין שלמין" בעבודת ה', והחלטה שלו שעליו למול את עצמו, היא חידוש גדול הרבה יותר מהחלטתו של מי שאינו צדיק,

בכל זאת, שייכת הוראה זאת לכל אחד מישראל, כפי שידוע הענין של "פתח" - שלאחר שמישהו עמל על ענין מסויים והביאו לעולם, הוא פותח בכך צינור השפעה זה לאחרים, שאחר-כך יכולים הם להגיע לדרגה זו בהרבה פחות עמל,

[ועאכו"כ לאחר מתן תורה, כשניתן להשיג ענינים שהאבות הגיעו אליהם על-ידי עבודה ויגיעה גדולה, בעמל קטן וקל הרבה יותר].

ט. וזוהי ההוראה (מתשובת ה"צמח צדק") בענין החינוך גם לגבי קטנים:

לאחר שמעוררים אצל הילד את התשוקה הנפלאה שה' יתגלה אליו, צריך להסביר לו, שניתן להגיע לכך באמצעות ההחלטה, שיהודי צריך תמיד "למול" את עצמו, להסיר את העלם העולם.

כלומר, צריך לחנך את הילד שלא להתפעל מהעלם והסתר העולם, שלא להתפעל מדברי האנשים, דברי ה"עולם", אלא לשים לב רק לרצון התורה. והחלטה זו תהא חזקה אצלו כל-כך, עד אשר "גם כי יזקין לא יסור ממנה" - הדבר יורש אצלו כל-כך, עד אשר גם כשיגיע לדרגות נעלות ביותר בעבודת ה', יזכור, שעליו "למול" את עצמו.

וזה יביא לכך שכבר בקטנותו יקויים בו הענין של "וירא אליו ה'", וזה יאיר אותו ואת סביבתו, באופן של "והיה ה' לך לאור עולם".

י"ד. כשם שרבותינו פתחו צינור חדש בענין החינוך לנושאים ש"בין אדם למקום" - שבזמננו ניתן לחנך ילד יהודי להשתוקק ליהדות (לא לצורך שכר כו', אלא) באופן

אי אפשר לדעת אם ניתן להביא כל ילד יהודי לידי רגש כזה, כי מטבעו הוא נמשך, כדברי הרמב"ם לעיל, לדברים גשמיים, ויש לחנכו בעזרת הענינים הללו, שהם אהובים אצלו;

אבל לאחר התרחשות המאורע, ובמיוחד לאחר פרסומו על-ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר שאף צוה להדפיסו, הרי דבר ברור, שבכך נגלה ונפתח צינור חדש, ודרך חדשה בענין החינוך, כך שבזמננו ניתן על-ידי חינוך כדבעי לפרוץ את הגבלות הטבע של הילד היהודי, ולהרגילו לרצות רוחניות, עד כדי גלגות בו תשוקה נפלאה להתגלות ה' אליו.

וכאשר רואים ילד יהודי שלא מצטער על כך שהקב"ה אינו מתגלה אליו, הרי זה משום שמחנכו אינו מדבר אליו בענין זה בדברים היוצאים מן הלב, ולא בגלל מגבלותיו שלו.

ח. כשם שההוראה הנלמדת משאלתו של הרבי נ"ע ומבכיותו - מכוונת לכל ילד יהודי, כדלעיל בארוכה, כך גם מובן לגבי תשובתו של ה"צמח צדק" לרבי נ"ע ש"כאשר יהודי צדיק מחליט בגיל תשעים ותשע שנים שהוא צריך למול את עצמו, הוא ראוי להתגלות הקב"ה אליו" - שמענה זה שייך במילא (לחינוך של) כל ילד יהודי:

כוונת ה"צמח צדק" בתשובתו לא היתה שהקב"ה התגלה לאברהם אבינו בלבד (כי הוא החליט למול עצמו בהיותו בן תשעים ותשע שנים), אבל אצל אחרים, ובפרט בדוגמת הרבי נ"ע, אין הדבר אפשרי - שהרי אילו זאת היתה כוונתו היה עונה בקיצור שאי אפשר להשתוות לאברהם אבינו;

אלא, פירוש הדברים הוא, שזוהי הוראה כיצד כל אחד יכול להגיע לידי "וירא אליו ה'", על ידי החלטה שבכל מצב רוחני שבו הוא נמצא (ואפילו צדיק בן תשעים ותשע שנה), עליו למול את עצמו, כלומר: צריך להשתדל ולהתאמץ להסיר את הכיסוי, את העלם

מה עשה לקירוב הגאולה?...

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו הכריז - בשעתו אז - "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"¹, והודיע, שכבר נסתיימה כל העבודה, ולא נותר אלא "לצחצח הכפתורים"², ו"עמדו הכן כולכם"³ לקבלת פני משיח צדקנו. ועאכו"כ לאחר שיעברו כמה עשרות שנים מאז הכרזה זו.

ובמילא, דבר ברור הוא שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות, ודור הראשון של הגאולה - דוגמת הדור שנכנס לארץ לאחר חמשה עשר באב שבו "כלו מתי מדבר", ואז נעשו "כולם שלמים ועומדים להכנס לארץ... מאותן שכתוב בהן (בפרשתנו⁴) חיים כולכם היום"⁵.

ולכן, בעמדנו בסמיכות ממש לחמשה עשר באב, שבו מודגש ביותר שנמצאים בסיום הגלות ד"מדבר העמים"⁶, ו"עומדים להכנס לארץ", באופן של גאולה נצחית שאין אחרי גלות - צריכה להיות הדגשה והוספה מיוחדת בכל הקשור לקירוב הגאולה⁷, כולל ובמיוחד - הצפי"⁸, הבקשה והתפלה על הגאולה (ע"ד ובדוגמת תפלת משה, תקט"ו תפלות, כדי לפעול הכניסה לארץ באופן של גאולה נצחית).

על כאו"א לעשות חשבון צדק בנפשו: מה עשה עד עתה לקירוב הגאולה!?!...

ובפרט ע"י ההתבוננות שמישיח צדקנו עומד ומצפה בקוצר רוח לגאול את ישראל (כמובן מדברי הגמרא⁹ שאינו מתיר שני נגעים ביחד שלא יתעכב כדי קשירת שני נגעים, כמוזכר לעיל¹⁰) - לאחר שכאו"א ישלים את התלוי בו להחיש את ביאת המשיח, ומכיון שמישיח צדקנו בכבודו ובעצמו עומד וממתין לפעולה שלו, הרי מובן גודל האחריות המוטלת עליו, ביחד עם גודל הזכות כו', שלכן, כשיבוא משיח צדקנו בקרוב ממש, יודה לכאו"א על פעולתו להחיש ביאתו, לא רק הודי' בלבד, אלא יוסיף ויתן מעניניו, הן ענינים רוחניים, החל מלימוד התורה, "תורה חדשה מאתי תצא"¹¹, והן ענינים גשמיים, ש"הטובה תהי' מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויין כעפר"¹².

(קטעים משיחות ש"פ ואתחנן, שבת נחמו, ט"ז מנ"א ה'תשמ"ח - מוגה)

(8) כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים רפ"א) "כל מי שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו כו'." ו"ל שטעם החיוב (לא רק להאמין בו, אלא גם) לחכות לביאתו - אף שצפי' וגעגועים לדבר הנכסף מביאים לידי רגש של צער כו' - כדי שיתפלל יותר ויבקש על ביאתו, ועי"ז יחיש ביאתו בפועל ממש.
(9) סנהדרין צח, א.
(10) קונטרס משיחות ש"פ דברים ס"ט.
(11) ישע"י נא, ד. ויק"ד פ"ג, ג.
(12) רמב"ם סיום וחותם ה' מלכים (וספרו בכלל).

(1) "הקריאה והקדושה" תש"א-ב.
(2) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.
(3) אג"ק שלו ח"ד ריש ע' רעט. וש"נ.
(4) ד, ד.
(5) פרש"י חוקת כ, כב.
(6) יחזקאל כ, לה. וראה בחיי ר"פ מסעי. ועוד. לקו"ת ר"פ מסעי. ובכ"מ.
(7) וכפס"ד הרמב"ם (הל' תשובה פ"ג ה"ד) שעי" מ"צוה אחת" (במעשה, בדיבור או במחשבה) "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

ליד לשכת הגזית²⁵), ובית גמילות חסדים (שנמשך ע"י) הקרבת הקרבנות²⁶.

ובבית המשולש גופא נמצאים כעת בהתוועדות יחדיו עם כמה עשיריות מישראל, "ברוב עם הדרת מלך"²⁷, אשר נוסף לזה שכל יהודי הוא בעה"ב על כל המציאות, ועאכו"כ על מציאותו הפרטית ועבודתו הפרטית ד"אדם כי יקריב – מכס קרבן לה"²⁸, "מכס" דוקא²⁹, ועל ידי זה ה"ה מקריב גם את כל עניני העולם (דצח"ם)³⁰ שכלולים בו³¹ (ובקרבן³²) – ה"ז ביתר שאת וביתר עוז כאשר מתבטא הדבר באמצעות כו"כ עשיריות מישראל, שנמצאים באחדות, אשר האהבה ואחדות בין בני" מבטלת סיבת הגלות³³, ובמילא – מתבטל המסובב (גלות), ותיכף ומיד ממש באה הגאולה.

ובפרט שנוסף לכך ה"ז זמן זכאי – שבת תשעה באב בזמן תפלת מנחה, כשנעשית התגברות חדשה ד(לידת ו)מזל משיח צדקנו, ונוסף לזה – בשנת ה'תשנ"א, ר"ת ה' תהי' שנת נפלאות אראנו, עד להנפלאות של הגאולה האמיתית והשלימה (שעליהם נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"³⁴).

ומכל האמור מובן – שזמן זה ומקום זה ה"ה זמן ומקום הכי מסוגלים לביאת משיח צדקנו. ובפשטות – שיהודי מאמין באמונה שלימה, שמש"ח צדקנו, "מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כו"³⁵, ובתור "משיח ודאי" (ע"י" ש"עשה והצלח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל")³⁶ – נכנס כעת ממש לבית הכנסת, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, הוא מוליך את כולם בתוך כלל ישראל לארץ הקודש, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש, לבית המקדש השלישי [.] .

(משיחות ש"פ דברים, חזון (ת"ב נדחה), יו"ד וי"א אב, ה'תנש"א – מוגה, תרגום מאידית)

ראשון ובית שני, "אלה פקודי המשכן משכן", הב' מקדשות שנחשכו בשני חורבניו (פרש"י ר"פ פקודי) ויחזרו לע"ל (כפשטות ענין המשכון).	28) ויקרא א, ב.
24) ישע"י נו, ז.	29) ראה לקו"ת ויקרא ב, ב ואילך. "היום יום" כ' אדר שני.
25) ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. מכילתא ס"פ יתרו. פרש"י ר"פ משפטים. מדות פ"ה מ"ד. סנהדרין פו, ב (במשנה). רמב"ם הל' סנהדרין פ"ד ה"ב.	30) ראה תניא פל"ד (מוג, ב).
26) ראה בארוכה מכתב בין עשירי בשבט וט"ו בשבט תשמ"ז (התוועדות תשמ"ז ח"ב ע' 414 ואילך). שיחת ש"פ תרומה תשמ"ז. וש"נ.	31) ראה תניא פל"ח.
27) משלי יד, כח.	32) ראה טעמי המצוות (להאריז"ל) ר"פ ויקרא ובכ"מ.
	33) יומא ט, ב.
	34) מיכה ז, טו.
	35) רמב"ם הל' מלכים פ"ד ה"ד.
	36) רמב"ם שם.

המדר מוקדש לעילוי נשמת

מרת **חשא** ב"ד **נטע אודי** ע"ה

ובעלה ר' **יוסף ארי לייב** ב"ד **משה באר** ע"ה

ולע"ז ר' **מאיר** ב"ד **צבי ע"ה שנאל**

יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים העידור "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ולזכות זוג' – תבלחט"א – מרת **חי' רחל** בת **שפירנצא שנאל**

ולזכות כל בני משפחותיהם שיחיו – לברכות עד בלי די

על כך וכדומה, אלא) **עצם הענין**, שנגרמה בושה ליהודי.

ולפיכך הוא אף סרב לספר על כך לאביו, למרות שייתכן שאי-השיבו לשאלת אביו נכלל בעניני כיבוד אב וכדומה, וכל זה הוא רק כדי **לתקן את החטא** - כי הוא לא סבל את עצם הדיבור על "הלא-טוב" של יהודי (באיזה אופן שהוא).

וכיוון שסיפור זה סופר לנו תוך הדגשה שהרבי נ"ע היה אז בן ארבע שנים, הרי זאת הוכחה שניתן עתה לחנך כל ילד יהודי, גם בגיל זה, באותו אופן.

יב. מכל האמור לעיל נלמדת גם החובה הגדולה המוטלת על כל אחד ואחד מישראל להשתדל בענין החינוך, הן לגבי ילדיו שלו,

כפתגם הידוע של בעל יום ההולדת נ"ע: כשם שהנחת תפילין בכל יום היא מצוה דאורייתא על כל יהודי, ללא הבדל בין גדול בתורה לבין איש פשוט, כך חוב גמור על כל יהודי, להקדיש מחצית השעה בכל יום למחשבה אודות חינוך ילדיו, ולעשות ככל שביכולתו, ואף יותר מכך, כדי לחנך את ילדיו להמשיך בדרך שמתוים להם -

והן לגבי ילדים יהודיים אחרים, אשר הוריהם לא חנכו אותם כראוי (מאיזו סיבה שהיא), שאז מוטלת החובה על **כל חכם וחכם** מישראל, לדאוג לכך שילדים אלו יקבלו חינוך מתאים,

ועל-ידי כך מעמידים את "צבאות ה'", אשר יצאו מן הגלות - בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו - על ידי משיח צדקנו, בקרוב ממש.

שהיא תיהפך חלק מחייו, עד אשר ייתכן אפילו בכי על אשר אין ה' מתגלה אליו כשם שהתגלה לאברהם אבינו - כך מוצאים ענין זה גם בנושאים שבין אדם לחברו, וגם זאת בסיפור על בעל יום-ההולדת בימי קטנותו:

בהיות הרבי נ"ע בן ארבע שנים, הביא פעם החייט בגד שנתפר לאמו-הרבנית. כאשר מדדו את הבגד, הוציא הרבי נ"ע לתומו חתיכת בד שנתורה בכיסו של החייט. החייט, כמובן, התבייש ביותר והחל להתנצל, באומר, שהוא שכח שנתורה בידו יריעת בד זו, וכדו'.

לאחר שהלך החייט, הוכיחה אותו אמו-הרבנית, על אשר גרם לעלבון החייט. כששמע זאת הילד **בכה בכי מר** ביותר.

לאחר מספר שבועות נכנס אל אביו, (הרבי מהר"ש), ושאלו כיצד ניתן לתקן את עוון הלבנת פנים. כאשר שאלו אביו מדוע הוא מתעניין בכך, ענה לו הילד שברצונו לדעת זאת, מבלי שיספר את אשר ארע.

כאשר תמחה אמו הרבנית, מדוע הוא לא רצה לספר לאביו את הסיפור כולו, ענה: די לי שנכשלתי בהלבנת פנים, והאם עלי לעבור גם על עוון רכילות ולשון הרע?!

יא. במבט ראשון לא היתה כאן כלל הלבנת פנים "חמורה", כי, כמסופר, הוציא הרבי נ"ע את הבד "**לתומו**", כלומר בשוגג [ובנוסף לכך, לא היה זה ברבים - ורק אמו הרבנית היתה שם], אך למרות זאת, כאשר שמע שנגרמה בושה לחייט, היה אכפת לו ענין זה כל-כך, עד כדי בכי מר.

ומכך ראי', שהי' איכפת ונוגע לו (לא כל-כך הלבנת הפנים שהיתה על ידו, שהוא ייענש

מוקדש לע"ז **אודי אהרן יואל** בן **יוסף ארי לייב** ז"ל – נלב"ע ביום ב' טבת ה'תשכ"ב

ולעילוי נשמת **פאולין רות** בת ר' **יצחק** ע"ה – נלב"ע ביום ב' דחה"ש, ז' סיון ה'תש"ס

יה"ד שתיכף ומיד ממש יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

ולזכות כל משפחתם שיחיו – לברכות עד בלי די

רועה ישראל אמיתי אינו משאיר את תלמידיו בגלות!

א. ע"פ הכלל שהתורה היא נצחית¹ ותורה מלשון הוראה², כל הענינים בתורה הם נצחיים לעולם ועד, ונותנים הוראות נצחיות לבני בכל זמן ובכל מקום – מתעוררת השאלה: מהי ההוראה נצחית מ"ואתחנן אל ה'", תפלת משה להקב"ה להכנס לארץ, תפלה ובקשה שלא נתקיימה אז, ובמילא הרי זה לכאורה בגדר ד"מאי דהוה הוה"³?

והביאור בזה: מובן ופשוט שתפלתו של משה קיימת כל הזמן בתוקף ובודאי אף תקויים, במכל-שכן מתפלתו של כל צדיק [ובמכל-שכן מזה ש"צדיק גוזר והקב"ה מקיים"⁴], עאכו"כ תפלתו של משה רבינו (שאפילו מעשה ידיו הם נצחיים⁵, עאכו"כ תפלתו לה'), ובפרט שמשו התפלל על זה תקט"ו (כמנין "ואתחנן") תפלות⁶.

אילו זכו היתה תפלת משה מתקיימת בשעתו, והוא הי' מכניס את בני ישראל, ובונה את בית המקדש, ואזי הי' זה בית נצחי, בגאולה הנצחית – הגאולה השלימה, כמבואר בספרים⁷. מפני סיבות שונות הרי תפלת משה בשעתה לא נתקיימה בפועל בעוה"ז הגשמי (בגלל הגזירה שהיתה אז שמשו צריך להישאר עם בני דורו במדבר, כדלקמן), אבל להיותה תפלה של משה (ועוד תקט"ו תפלות) בודאי תתקיים, אלא אח"כ – בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ש"גואל ראשון (משה) הוא גואל אחרון⁸, והוא מכניס את כל בני ישראל, בגאולה שאין אחרי גלות⁹, ובבנין ביהמ"ק השלישי, בית נצחי¹⁰.

ומכל האמור יוצא, שתפלתו של משה קיימת לעולם ופועלת את פעולתה, רק לא בזמן ההוא, אלא לאחר זמן – כשתבוא הגאולה נצחית, ומשה – גואל ראשון הוא גואל אחרון – מכניס את כל בני ישראל.

ב. עפ"ז תובן גם מהי ההוראה הנצחית מהנ"ל בכל הדורות:

משה התחיל תפלתו באמרו¹¹ "אתה החילות להראות את עבדך – פתח להיות עומד ומתפלל"¹², זאת אומרת ש"אע"פ שנגזרה גזירה [שמשו לא יכנס לארץ ישראל], אמר לו, ממך למדתי שאמרת לי ועתה הניחה לי וכי תופס הייתי בך אלא לפתוח פתח שבי הי' תלוי להתפלל

(1) תניא רפי"ז. ובכ"מ.
 (2) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. ועוד.
 (3) לשון חז"ל – פסחים קח, א. ובכ"מ.
 (4) תנחומא וירא יט. וראה שבת נט, ב.
 (5) סוטה ט, סע"א.
 (6) דב"ר פי"א, י.
 (7) מגלה עמוקות אופן קפה (הובא בילקוט ראובני פ' ואתחנן). אלשיך, אוה"ח ועוד ריש פ' ואתחנן. שערי

תשובה לאדהאמ"צ ח"ב חינוך בתחלתו. אוה"ת ואתחנן ע' סה. צג. ב"דא. ועוד.
 (8) ראה שמור"פ פ"ב, ד. זח"א רג, א. ועוד.
 (9) ראה מכילתא בשלח טו, א. תוד"ה ה"ג ונאמר – פסחים קטז, ב.
 (10) זח"א כח, א. ח"ג רכא, א.
 (11) ואתחנן ג, כד.
 (12) פרש"י שם.

עליהם, כמו כן הייתי סבור לעשות עכשיו¹², "אתה אין מי שימחה בידך אם תמחול לי ותבטל גזירתך"¹².

שכן, היות שמדובר אודות הכניסה לארץ ישראל והבאת הגאולה שלימה לכל בני – הנה הגם שידע על הגזירה, המשיך משה לעשות כל התלוי בו להתפלל, ועוה"פ ועוה"פ, עד – להתפלל תקט"ו תפלות [או תפלה שחודרת דרך כל ה"ט"ו פעמים ת"ק דרגות דסדר השתלשלות, בין רקיע לרקיע מהשבעה רקיעים ובין רקיע לארץ¹³] – שמה זה יפעל שהקב"ה יבטל גזירתו ויתן לו להכניס יהודים לארץ ישראל.

יתירה מזה: אפילו לאחר שאמר לו הקב"ה "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה"¹⁴ – הרי ספק גדול אם משה קיבל זאת כביכול, שכן, הכלל הוא ש"כל מה שיאמר לך בעה"ב עשה חוץ מצא"¹⁵, הנה אפילו כשהבעה"ב האמיתי (הקב"ה) מצוה על משה "צא", "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה" – מסתבר לומר, שמשו מסר את נפשו והמשיך לבקש ולהתפלל להיכנס לארץ ישראל [וביחד עם זה כפשוט, שזה לא יזיק ח"ו ליהודי אחר, יהושע בן נון, שהועידו הקב"ה עוד לפני-כן להכניס את בני ישראל];

ואפילו אילו הי' בידי משה לפעול ע"י תפלתו להיכנס לארץ ישראל (ובודאי יכל לפעול זאת, במכ"ש מתפלת כל צדיק כנ"ל) – הרי להיותו רועה ישראל אמיתי, ורבי אמיתי, מלמד תורה לישראל אמיתי – אינו יוצא מהגלות בהשאירו שם את תלמידיו (כפי שהדין הוא, ש"תלמיד שגלה כו' מגלין רבו עמו"¹⁶), אלא שלימות הגאולה שלו מתבטאת כאשר ביחד איתו נגאלים כל תלמידיו¹⁷ (במכ"ש מהקצה ההפכי, ש"הרב שגלה מגלין ישיבתו עמו"¹⁶). ובמילא מובן, שתפלת משה להיכנס לארץ ישראל כללה בתוכה, שגם בני שבדורו (דור דיעה), דור המדבר, יכנסו איתו לארץ ישראל בגאולה השלימה.

ומכאן ישנו גם הלימוד לדורות – בנוגע לאתפשטותא דמשה בכל דור ודור¹⁸, עד משה שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ועד"ז בנוגע לבחי' משה שישנו בכל יהודי¹⁹ – שמבלי הבט על התפלות ובקשות שהיו עד עתה, צריכים עוד פעם ושוב להתפלל ולבקש מהקב"ה "עד מתי"²⁰...

והדבר בטוח שהתפלה ובקשה מתקיימים, ותיכף ומיד ממש – ובאופן ד"מתנת חנם" ("ואתחנן", "אין חנון בכל מקום אלא לשון מתנת חנם"²¹), שלא בערך להעבודה – באה הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "גואל ראשון הוא גואל אחרון", וכל בני הולכים לארץ ישראל, בגאולה הנצחית, ויורד למטה בית המקדש השלישי שעומד מוכן ובנוי למעלה²².

ג. ענין זה מתחזק יותר בעמדתו עכשיו בבית משולש, ביהכנ"ס, ביהמ"ד ובית מעשים טובים וגמילות חסדים, ובמיוחד – מכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משה שבדורנו – שזה מעין והכנה לבית המקדש השלישי, שאף הוא בית משולש²³: ביתי בית תפלה²⁴, בית תורה (מקום סנהדרין

(13) אוה"ת ואתחנן ס"ע קיג, ע"פ תוד"ה ורגלי – חגיגה
 (14) ואתחנן ג, כו.
 (15) פסחים פו, ב. ועוד.
 (16) רמב"ם הל' רוצח ושמירת נפש פ"ז ה"א.
 (17) וראה דב"ר פ"ב, ט.
 (18) זח"ג רעג, א.
 (19) תניא רפמ"ב.
 (20) ראה לקו"ש ח"ל ע' 182 ואילך. וש"נ.
 (21) פרש"י ר"פ ואתחנן.
 (22) ראה רש"י ו'תוס' סוכה מא, סע"א.
 (23) נוסף על זה שביהמ"ק השלישי כולל בתוכו גם בית